

Posudek vedoucího bakalářské práce na téma:

Komunikační prostředky v současné malbě

autor: Marie Kopecká
studijní program: Specializace v pedagogice
studijní obor: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání
vedoucí práce: MgA. Jan Pfeiffer
oponent: Doc.ak.mal. Jiří Kornatovský

Teoretická část

Autorka si zvolila široký úkol vytvořit komplexní vhledu do problematiky komunikace v umění. Hned v úvodu práce však rozumně uvádí, že uchopit toto téma v celé jeho šíři přesahuje možnosti této práce. Proto se rozhoduje zaměřit se na stručné představení tématu a pak na některé aspekty, které úžeji souvisí s praktickou a didaktickou částí práce. Teoretickou část autorka rozdělila na dva oddíly. V prvním z nich se zaměřila na historický vývoj role umění ve společnosti, ve druhé části zmiňuje teoretické přístupy k problematice vnímání umění a vizuální komunikace, tato část se snaží reflektovat současný stav. V kapitole "Historický vývoj role umění ve společnosti, postavení umělce a metod zobrazování" prochází chronologicky dějinami umění od námětu a zažitých forem až ke svobodě volby námětu i média. V kapitole "Umění dnes" představuje termíny jako „zážitkového umění či "interaktivní aréna". Tím poukazuje na demokratický diskurz, který se v současném uměleckém světě i provozu rozvíjí. V závěru teoretické části autorka uvádí čtyři vybrané současné české malře: Josefa Bolfa, Jana Mertu a z mladší generace Jana Vytisku a Musu (Lukáše Musila), který je v malbě autodidaktem. U vybraných autorů poodhaluje roli, kterou malba zaujímá i v jejich životě. Celý text je hojně doplněn citacemi, je srozumitelný a po obsahové stránce velice informativní.

Didaktická část

Autorka připravila návrh didaktické řady pro první stupeň základní školy se zaměřením na výtvarnou výchovu. Hlavním cílem bylo zprostředkovat a umožnit žákům komunikaci prostřednictvím vlastního výtvarného vyjádření. Tématem didaktické řady autorka zvolila emoce, námětem pak vyjadřování emocí pomocí rozdílných výrazových prostředků. Zadání obsahuje tři úkoly, které svojí povahou žákům zprostředkovávají právě možnost komunikace. Autorka tedy postupovala obdobně jako ve své autorské tvorbě. Sdíluje, že i na základě osobní zkušenosti vnímá tendence, které ve výuce výtvarné výchovy vedou především k zachycení reality, nikoli ke komunikaci či k důkladné reflexi. O to se tedy při realizaci didaktické řady pokouší. V závěru oceňuje přehledné shrnutí nasbíraných konkrétních společných reflexí žáků. Autorka uvádí, že samotná komunikace mezi autorem a divákem, nebo spíše mezi obrazem a divákem, je ten hlavní smysl a s tím hluboce souhlasím.

Praktická část

V praktické části autorka rozkrývá přístupy ke své vlastní výtvarné činnosti, a má být přímou paralelou k závěrům popsaných v teoretické části práce. Autorka zvolila malířské médium, v textu se podrobně věnuje popisu volby jednotlivých námětů, jejich konkrétnímu zpracování a následné reflexi s cílem ověření předem stanovené a očekávané účinků jednotlivých prostředků. Zkoumá jak volba odlišných výrazových prostředků může změnit interpretaci díla. Autorka tak vybrala jeden námět, který zpracovala ve více variantách. Jak už naznačuje výběr malířů v teoretické části práce autorku přitahují temné obrazy s náznakem příběhu, který však není zcela vyřčen. Jako první motiv autorka zvolila krajinu, která se v průběhu práce změnila na stavbu v lese. Následně vybrala motiv odkazující na druhou světovou válku, který ovšem nemá být prvoplánově rozpoznatelný. Poslední motiv zobrazuje běžící dívku na pozadí domku u moře – zde v prvním čtení netušíme žádnou hrozbu - těžké téma, avšak vzhledem k provedení i zde se může jednat o možné drama, které bylo, nebo možná bude teprve následovat. V napětí a vhodném náznaku považují tyto tři poslední plátna za nejpokročilejší. Oceňuji důslednost, se kterou autorka pracovala, tvořila a současně prováděla přesnou sebereflexi. Nepatrné rozdíly mezi obrazy, které se sobě velmi podobají, mohou diváka opravdu přivést k jemnějšímu vnímání změn, nálad a možného příběhu za zobrazením na plátně. Po dokončení pláten autorka zrealizovala skupinovo reflexi, při které oslovila pět rozdílných pozorovatelů. Zajímavé je autorčino poznání, že určité prostředky barevnosti a formátu, mají na čtení obrazu vliv, avšak mnohdy jiným způsobem, než si původně myslela. Autorce tedy přeji, aby jí chuť vyprávět a komunikovat prostřednictvím umění i pedagogického díla neopouštěla i nadále.

Doporučuji k obhajobě